

Taktiziranje

IRENA FERLUGA

V vse proti vsem, se zdi, da se je v Sloveniji razvila teza pokojnega Janeza Drnovška, ko je nekoč v parlamentu izrekel zgodovinski stavek: "Brez mene se boste še pobili." Toda mreže in interesne skupne brez dvoma delujejo premišljeno in dobro organizirano, očem skrito. Kar naplavi, je v interesu tistih, ki lansirajo. Navidezni nered je v resnici pregleden red, še posebno v bančništvu. Obe največji državni banki, z osovraženim vsakokratnim vodstvom (s te ali one strani), sta stebra, ki štrlita iz ljubljanske megle kot dva strelvoda. Kakor da bo mogoče z lustracijo samo dveh bank iz slovenske zgodovine izbrisati vse tranzicijske zablode. O prevladi politike nad gospodarstvom smo dolgo poslušali, potem se je pred nekaj leti plošča obrnila: ko je postalo že čisto očitno, smo začeli ugotavljati, da pravzaprav gospodarstvo, ob pomoči nekaj sposobnih advokatov, obvladuje politiko od znotraj. Pa v tej prepletenosti Slovenija ni noben unikum v svetu. Le tisti, ki bi radi delali, imajo velike težave.

Odškodninske tožbe in ovadbe, ki v zadnjih dveh letih polzijo iz obeh bank in so postale že tako množične, da so tisti, ki še niso toženi ali ovadeni, že prava redkost, gredo v desetine. Krepko več kot deset toženih iz nekdanjega vrha NKBM (in še več tudi odpuščenih "iz poslovnih razlogov"), vse do referentov, ki so pripravljali kreditne pole, je bilo kakšno leto v javnosti osamljenih. Zdaj (ali pa bolj ali manj na tiho že pred letom) se jim je pridružilo kakšnih 30 (ali morda več) ovadenih iz NLB, med njimi praktično večina nekdanjih direktorjev in najbolj izpostavljenih podružnic pri 47 naložbah. Takšna je slika čiščenja za nazaj. Tudi to je zapovedal Bruselj. Da mora, vsaj pri NKBM, pri odškodninskih tožbah za iste kredite na sodišča več različnih ljudi, se prizadeti čudijo, češ da nihče ne more biti dvakrat kaznovan za isto dejanje. Kar je še bolj čudaško, je umik zavarovalne klavzule za določene tožence iz zavarovalne police za poslovno tveganje. Nekdanje posle, če je bilo z njimi kaj narobe, je treba raziskati, krivce pa ustrezno kaznovati, pa naj gre za takratne pogoje poslovanja ali današnje posledice. Toda o tem, kaj je dovoljevala zakonodaja, kaj spodbujala politika, bodo odločali sodniki. Slika, ki se ob tem kaže kupcem naših bank v tujini, pa je kaj žalostna. Kdo bi namreč želel kupiti hišo, v kateri se stanovalci tožarijo, pa četudi so jo prej že prebelili (dokapitalizirali) in očistili (s tožbami in ovadbami). Časi, ko bi banke nekateri prodali, so bili zaznamovani s tako imenovanim nacionalnim interesom, ki je bil, vsaj tako lahko razpoznamo danes, daleč od pravega nacionalnega interesa, ampak veliko preblizu zasebnemu. Zato je država ožigosana kot slab lastnik in ne zato, ker Slovenci ne bi znali upravljati in voditi svojega premoženja, še posebno bank.

Taktiziranje ali pogajanja o višji ceni NKBM? Verjetno oboje

Težko je v takšnih okoliščinah pričakovati, da bo država za banko, ki se jo je odločila prodati prvo in še letos, dobila kupnino, s katero bodo zadovoljni sama in njeni prebivalci. Da je to kvadratura kroga, se je pokazalo te dni, ko je prodajalec, Slovenski državni holding, podaljšal rok za zbiranje zavezujočih ponudb za NKBM v začetek prihodnjega leta. To seveda lahko stori kadarkoli v procesu, dokler ni podpisana pogodba z enim od kupcev. Taktiziranje ali pogajanja o višji ceni? Verjetno oboje. Nihče si namreč ta trenutek v Sloveniji ne upa prevzeti odgovornosti in NKBM prodati za borih 150 milijonov evrov, s poslovno mrežo po vsej državi in bogato informacijsko bazo o zdravju gospodarskih komitentov, potem ko je vanjo vložil kakšno milijardo. Še zlasti ker se zanjo potegujejo tudi organizirani (razočarani in razlastninjeni) **mali delničarji** - bodisi ker želijo nekateri njihovi predstavniki stopiti pod reflektorje javnosti s tako neverjetno ponudbo ali ker mislijo iskreno resno.